

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Тараненко В.В.

*старший викладач кафедри мовної підготовки
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету
м. Харків, Україна*

У сучасному світі нейронні мережі демонструють разючі досягнення в галузі штучного інтелекту, забезпечуючи результати, які раніше здавалися недосяжними та перебували у сфері виключно людської діяльності. Штучний інтелект вже здатний не лише генерувати осмислені та логічно послідовні тексти, а й створювати зображення, а також композувати музику у різних стилях. Ці нові можливості свідчать, що ШІ впевнено проникає у творчі галузі, де його потенціал продовжує стрімко розвиватися [1, с. 31].

Інноваційні технології, засновані на штучному інтелекті, значно впливають не тільки на високі технології, але і на багато сфер, які раніше здавалися далекими від світу технологій. Зокрема технології ШІ, що володіють визначними здібностями до обробки великих обсягів даних, дозволяють значно прискорити процес виявлення проблемних аспектів в освітніх маршрутах. Це, у свою чергу, відчиняє двері для більш оперативного коригування методик навчання та змісту навчальних матеріалів, що робить процес навчання більш ефективним та адаптивним до потреб здобувачів вищої освіти.

Застосування штучного інтелекту в освітній діяльності стає все більш актуальним та доступним. Використовуючи цифрові технології, здобувачі можуть отримати доступ до широкого спектру освітніх ресурсів та можливостей, що допомагає їм не тільки поглибити свої знання, а й значно знизити матеріальні витрати на навчання. Наприклад, онлайн-курси, інтерактивні платформи та різні навчальні програми дозволяють учням навчатися у зручному для них темпі та в комфортній обстановці, що робить процес освіти більш гнучким та доступним. Таким чином, інтеграція технологій

штучного інтелекту у сферу освіти відкриває нові горизонти для студентів та викладачів, створюючи можливості для більш глибокого та якісного навчання [2, с. 3]. Ці зміни не лише трансформують підходи до навчання, а й формують нове покоління професіоналів, готових до викликів сучасного світу.

Вільний доступ до потужних обчислювальних ресурсів в Інтернеті забезпечують хмарні послуги. Ці інструменти здатні обробляти колосальні обсяги даних набагато швидше, ніж будь-коли раніше, що відкриває можливість розгортання складних алгоритмів машинного навчання на широкомасштабному рівні. Завдяки досягненням у галузі апаратного та програмного забезпечення технології штучного інтелекту стрімко впроваджуються у вищу освіту, перетворюючись на реальність.

Навчальна платформа, заснована на технології штучного інтелекту, має широкі можливості взаємодії з учасниками освітнього процесу. Вона не тільки здійснює зворотний зв'язок з учнями та викладачами, а й активно відстежує успішність учнів, що дозволяє адаптувати навчальний процес до їх індивідуальних потреб. Штучний інтелект постійно самовдосконалюється, що призводить до постійного покращення освітнього контенту, роблячи його більш актуальним та ефективним.

Крім того, одним із значних прикладів застосування ШІ в освітній сфері є його здатність формувати та надавати учням додаткові навчальні матеріали. Це може включати різноманітні ресурси, такі як інтерактивні завдання, відеолекції, статті та підручники, які можуть бути адаптовані до рівня знань та інтересів студентів. Штучний інтелект здатний інтегрувати різні освітні матеріали у єдині онлайн-ресурси, які доступні як для педагогів, так і для здобувачів вищої освіти, що значно спрощує процес пошуку необхідної інформації [3, с. 171].

Такий підхід забезпечує оптимальний доступ до навчальних матеріалів, що належать до конкретної предметної галузі, та дозволяє викладачам більш ефективно організовувати навчальний процес. В результаті вони можуть створювати більш різноманітний і насичений освітній контент, комбінуючи

ресурси з різних джерел і представляючи їх в єдиному форматі, що не лише сприяє глибшому засвоєнню матеріалу здобувачами, а й робить процес навчання більш захоплюючим і динамічним. Зрештою, застосування штучного інтелекту в освіті відкриває нові горизонти для викладачів та студентів, покращуючи якість навчання та сприяючи розвитку критичного мислення та самостійності у учнів.

Сучасні технології, а також інноваційні методи та прийоми навчання, що базуються на штучному інтелекті, відкривають нові перспективи в освітній сфері за декількома ключовими напрямками:

- Адаптивні технології, які враховують унікальні особливості кожного учня, що дозволяє створити більш персоналізований підхід до навчання.
- Індивідуальні освітні маршрути: методичні підходи та темпи освоєння матеріалу визначаються залежно від потреб, можливостей та переваг кожного студента.
- Системи незалежної оцінки, які допомагають об'єктивно оцінювати знання та навички учнів.
- Платформи для тестування та аналізу їх результатів, що забезпечують ефективний моніторинг успішності.
- Індивідуальний зворотний зв'язок, що дозволяє учням отримувати рекомендації та підтримку щодо їх навчальних досягнень.
- Інтервальне навчання, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу за рахунок повторення та розподілу навчальних сесій.
- Дистанційне навчання, що надає доступ до освітніх ресурсів незалежно від розташування здобувачів вищої освіти.
- Системи розпізнавання проблем, які можуть ідентифікувати складнощі у навчанні та пропонувати найбільш відповідні рішення.
- Екзаменаційне адміністрування, що спрощує процес організації та проведення іспитів.

Ці напрями сприяють створенню більш гнучкого та ефективного освітнього процесу, який відповідає сучасним вимогам та очікуванням студентів.

Впровадження технологій штучного інтелекту у сферу вищої освіти породжує низку етичних питань, які потребують ретельного аналізу та обговорення. Одним із ключових питань є визначення меж застосування цих технологій у навчальному процесі. Наприклад, якою мірою можна використовувати алгоритми для оцінки успішності студентів і як це може вплинути на їх навчання та мотивацію?

Також виникає питання про те, чи здобувачі повинні бути інформовані про те, що їх досягнення оцінюються за допомогою комп'ютерних систем. Усвідомлення того, що алгоритми приймають рішення щодо їх успішності, може змінити ставлення студентів до навчання та оцінювання, а також викликати побоювання щодо прозорості та справедливості оцінювання.

Крім того, необхідно розглянути, чи існують надійні гарантії проти шахрайства та маніпуляцій під час використання інструментів на основі штучного інтелекту. Проблема академічної доброчесності стає особливо актуальною в умовах, коли студенти можуть намагатися обійти систему, використовуючи різні хитрощі. Важливо розробити механізми, які забезпечували б захист від подібних дій та зберігали цінність освітнього процесу.

Також варто задуматися про те, чи викладачі повинні бути інформовані про методи, за допомогою яких машинні алгоритми оцінюють їхню роботу.

Прозорість у цьому питанні може сприяти підвищенню довіри до інструментів ШІ та покращенню взаємодії між викладачами та технологіями.

Ці та інші етичні питання необхідно обговорити та вирішити найближчими роками, оскільки технології штучного інтелекту стають все більш доступними та інтегрованими у вищу освіту. Важливо забезпечити баланс між інноваціями та етичними нормами, щоб гарантувати, що використання ШІ

сприятиме не лише покращенню освітнього процесу, а й дотриманню принципів справедливості, прозорості та поваги до кожного учасника освітнього середовища.

Таким чином, впровадження технологій штучного інтелекту в освітній процес відкриває значні перспективи для формування необхідних компетенцій у закладах вищої освіти. Штучний інтелект справді має безліч переваг, проте ЗВО ще доведеться глибше усвідомити та реалізувати його повний потенціал.

Список використаних джерел:

1. Manning C., Schütze H. Foundations of statistical natural language processing. Cambridge (MA), 1999.
2. Lund B., Wang T. Chatting about ChatGPT: How may AI and GPT impact academia and libraries? Library Hi Tech News. 2023; № 40.
3. Schmidt T., Strasser T. Artificial Intelligence in Foreign Language Learning and Teaching: A call for Intelligent Practice. Anglistik. Heidelberg, 2022; Jahrgang 33, Ausgabe 1.

**ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Телєжкіна О. О.

*доктор філол. н., професор кафедри психології, педагогіки і мовної підготовки
Харківського національного університету міського господарства
ім. О. М. Бекетова; м. Харків, Україна*

Жигло О. О.

*канд. пед. н., доцент кафедри психології, педагогіки і мовної підготовки
Харківського національного університету міського господарства
ім. О. М. Бекетова; м. Харків, Україна*

Сучасний освітній процес вирізняється динамічністю, якої досягають завдяки використанню оптимальних методів, форм та інструментів. На окрему увагу з-поміж усіх інструментів, які фахівці застосовують у навчальному процесі, заслуговують цифрові застосунки. Особливостям інтеграції цифрових